

یادداشت

دانش‌آموختگان هر حوزه از علوم از جمله کتابداری و اطلاع‌رسانی پس از طی فرآیندهای آموزشی و پژوهشی قادر می‌شوند تا از دانش و یافته‌های خود در محیط‌های کاری و حرفه‌ای بهره‌گرفته و بعضاً بتوانند فرآیندهای پژوهشی را در حوزه کتابداری و اطلاع‌رسانی طراحی و اجرا نمایند. بازده و حاصل هر پژوهش به صورت مضبوط و مکتوب به شکل گزارش تحقیق یا یک مقاله علمی و تخصصی ارائه می‌شود. اگر این بازده به صورت مناسب تهیه نشده باشد و از کیفیت مطلوب برخوردار نباشد نمی‌تواند مفاهیم و یافته‌های پژوهش را به خوانندگان و دیگر افراد دست‌اندرکار آن حوزه انتقال دهد. چنین روندی باعث کاهش بهره‌وری می‌شود که در مجموع خود موجب کند شدن روند رشد و توسعه در حوزه کتابداری و اطلاع‌رسانی می‌شود. ویراستاری علمی و ادبی یکی از

روش‌های افزایش بهره‌وری در این زمینه است که معمولاً با استفاده از راه‌کارهای زیر انجام می‌شود:

الف. ویراستاری به ویژه ویراستاری علمی باعث می‌شود تا نوعی استانداردسازی در انتقال مفاهیم در زبان تخصصی بوجود آید. به عبارت دیگر در فرآیند ویراستاری علمی و ادبی زبان معیار برای انتقال مفاهیم علمی بوجود می‌آید. این امر خود باعث بوجود آمدن سبک یکسان و یکدست در تهیه متون علمی می‌شود که همانا زبان معیار و بکارگیری واژگان استاندارد در انتقال مفاهیم در یک حوزه خاص است. لازم به ذکر است که در متون علمی و تخصصی، سبک‌های ادبی مختلف را نمی‌توان بکار برد و حوزه‌های تخصصی همانند حوزه‌های ادبی و هنری نیستند که بتوان با فراغ بال و گشاده‌دستی از واژه‌های غیرتخصصی و سبک‌های مختلف

هنری و ادبی در آن استفاده کرد و بهره‌گیری از زبان معیار و استاندارد در تهیه گزارش‌ها و متون علمی توصیه می‌شود.

ب. ویراستار می‌تواند یک ایده یا محتوای جدید در زمینه‌ای خاص در حوزه کتابداری و اطلاع‌رسانی را پرورش داده و یا حک و اصلاح آن را قابل درک نماید. به عبارت دیگر ویراستاری باعث افزایش یا بوجود آمدن متون جدید علمی می‌شود که خود باعث افزایش بهره‌وری می‌گردد.

ج. ویراستار با حذف اضافات و حشو و زوائد، مترادف‌های بی‌نقش، لفاظی‌های بی‌مورد و گزافه‌گویی باعث می‌شود تا زمان صرف‌شده برای خواندن مطالب کاهش یابد. در واقع در این فرآیند با کاهش حجم مطالب می‌توان در مواد مصرفی فرآیند چاپ و انتشار نیز صرفه‌جویی نموده و باعث افزایش بهره‌وری گردید.

د. ویراستار با حک و اصلاح‌های خود و بکارگیری علائم و استانداردهای نوشتاری سعی می‌کند تا قُرمت و ساختار استاندارد را برای تهیه متون علمی ارائه نماید. این قُرمت‌های الگو باعث می‌شوند تا در یک حوزه خاص

یکدستی و هماهنگی بوجود آید.

با وجود اینکه ویراستاری و فرد ویراستار نقش اساسی در افزایش بهره‌وری از متون علمی دارند ولی باید توجه داشت که بهبود این روند نیازمند همکاری و تعامل مؤلفین و مترجمین و ویراستاران است. بدین معنا که هرچه مؤلف یا مترجم یک مقاله یا گزارش سعی نماید متنی مطابق زبان معیار و استانداردها تهیه نماید به افزایش بهره‌وری از متون علمی کمک بیشتری خواهد کرد. زیرا ظرفیت ویراستاری بی‌انتهاست و در مواردی که متن خیلی با استانداردها فاصله داشته باشد مجبور است از آن چشم‌پوشی نماید و احتمال دارد در این روند یک ایده یا نظریه جدید از چرخه تولید و انتشار متون خارج شود. بنابراین به مؤلفان و مترجمان حوزه کتابداری و اطلاع‌رسانی توصیه می‌شود برای افزایش بهره‌وری از متون سعی نمایند تا هرچه بیشتر از زبان معیار و واژگان استاندارد استفاده نموده و از فرمت‌های الگو بهره گیرند.

علی مزینانی